

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ em. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdeklő közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdeklő közlemények felvétele.

Szociálizmus és anarkizmus.

Debreczen, aug. 5.

A magyarországi szociáldemokrácia, mely már helyes belátásból is mit sem akar tudni az internacionálizmusról és hazátlanságról, utálatát jelenti ki Bresci Gaetano gonosztette s általában a királygyilkosság fölött. Ez egyszerűen egész természetes. Különböleg lemondott volna a párt a magyar jellemről s minden egyes tagjának ki kellett volna szivéből irtani a nemzeti érzést. Mert minden igaz magyarban közös lángban lobog a király és a haza szeretete, egy jó magyar sem képes loyaltást és hazaszeretetet egymástól elválasztani. De másutt is felháborodással nyilatkoztak a szociálisták a gyilkosság ellen, már azért is, hogy szembeszállhassanak azzal a váddal, hogy ezzel a rettenetes tényssel szemben nem egészen idegenek. Ez a felháborodás bizonyosan nem képmutatás, mert a szociálista elvből ered; a vád azonban többféle, bár már elavult tényekre támaszkodik.

Elv szerint szociálizmus és anarkizmus egymást teljesen kizáró ellentétek. Mind a kettőnek lényegét félreismeri az, a ki a szociáldemokráciát teszi felelőssé az anarkizmusért. A szociáldemokrácia mindenekelőtt a gazdálkodó társadalomképen működő államot akarja,

mely a produkezió egész menetét szabályozza, melyben csak a szerzők képeznek közvagyon, különben pedig mindenki teljesített munkájához képest szerezhet magánvagyon s megszerezheti a jogot mindennemű legválogatottabb kulturélvezetekre; államot, mely minden egyes teljesen egyenjogú polgárának, természetesen ígértképpen, a legjobbat s a legkívánatosabbat képes nyújtani, kivéve a szabadságot, legalább a gazdaságot, melytől minden egyéb szabadság függ.

Az anarkizmus ellenben elveti az államot és az államiságot minden formájában, valamint elvet minden rendet, mert ez alárendeltséget feltételez, minden törvényt és minden tekintélyt. Szerinte minden mindenkié, a munkára való szorításnak nem szabad léteznie, jóllehet mindenkinek feltétlen joga van minden élvezetre. Amíg tehát a szociáldemokrácia mindent a helyes szervezéstől remél, az anarkizmus a létező rend lerombolásától remél mindent és csak az egyén korlátlan önrendelkezési jogát akarja a létező rend helyére állítani.

Létezik merevebb ellentét e kettőnel? Bizonyosan nem, jóllehet mind a kettő egy végzetes egyetértést mutat fel: itt is, ott is veszendőbe van a szabadság. Az anarkizmusban az erőszakosság által, mely

ellen mégis csak az erőszak véd meg; a szociáldemokráciában a gazdasági szolgáltság által.

De oly tisztán, mint elvben, tényleg nincs keresztülvive köztük a válás. Éveken át bizalmasan haladtak egymással s akkor egyideig a szociáldemokrácia nagyon hozzásimult az anarkizmushoz.

1848-ban jelent meg az a híres manifesztum, mely ezt a felhívást intézte a bérmunkásokhoz: „Minden ország proletárjai, egyesüljtek!” Ebben a manifesztumban az van mondva, hogy a kommunisták megvetik azt, hogy nézeteiket és szándékaikat eltitkolják. Nyiltan kijelentik ők, hogy céljaikat csak minden eddig létező társadalmi rend erőszakos felforgatása által érhetik el. Az uralkodó osztályok reszkesenek a komminista forradalomtól. A proletároknak nincs benne veszteni valójuk, csak lánczaik. Ők, világos, csak nyerhetnek. Így az említett manifesztum.

Kommunizmus . . . erőszakos felforgatás: nem a tiszta anarkizmus ez? És mégis e manifesztum szerzője nem más, mint — Marx Károly, a munkásállam theoretikus megalapítója. Persze a katasztrófa elméleté is. Már itt mennyire eltávolodott a szociálizmus az embernek eredetileg jó természete felől táplált naiv illuzióitól, melyek Charles Fourier-t oda vitték, hogy minden nap 12 és 1 óra közt otthon tartózkod-

TÁRCZA

„Férfi-hűség.”

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —
Irtta: Krüszelyi Erzsike.

Letépett egyet a fehér, bolyhosfejű lánczvirágok közül és gyöngéden ráfujt s ime a sok-sok apró pehely, mely eddig egy átlátszó fehér gömböt képezett, szétrepült az enyhe júniusi légben s néhány közülök rátélepedett a fiatal ember sűrű, barna hajára, ki nevetve kapta félre fejét a pehelyes elől.

— Silány virág! — kiáltotta páthosszal. — Elég neked egy gyöngye lehellet, hogy szétbomolj!

— Nem szidná talán, ha tudná a népies nevét! — felelt a leány ingerkedve, míg ismét letépett egy bolyhos fejű lánczvirágot és lassan, szinte élvezettel fujdogálta le róla az apró pelyheket, melyeket a szellő állhatatosan a fiatal ember fejének vitt és rátélepettette vállaira, hajára, sőt egy kis pehely s esinotesan kipödrött bajuszt választotta pihenő helyül.

— Könyörüljön meg tudatlanságomon és oh kérem ne fujja egyenesen szegény fejemnek azokat az apró holmikát! Hogy fogom én onnét kifésülni?!

A szép leány hangosan kacagott s megint letépett egy lánczvirágot.

— Kedves barátom! — kezdte. Ön, ha jól emlékszem, néhány percczel ezelőtt szerelméről beszélt nekem is arról, hogy soha mást nem fog szeretni, mint engem.

— Kétkedik talán szavamban? — kérdi a fiatal ember, felülve a fűben elfoglalt fekvő helyéből, míg komolyan nézett a pajkos leányarezba.

— Lássá, ne szakítson félbe! Nem azt akarom én mondani, hogy szavában kétkedem, de . . . magyarázza meg nekem előbb, hogy miért hívják ezt a „silány”, bomlandó virágot „férfi-hűség”-nek?

— Ugy hívják? — kérdi meglepetve az ifju. — Sohasé hallottam.

— Ez a legismertebb neve és én sokat gondolkoztam rajta, hogy mitéle kétségbeesett lelki teremtés nevezhette el így e virágot.

— Ne törődjön vele, édes! — suttozta az ifju és közelebb csuszott hozzá. Akár-hogy hívják ezt a virágot, az én hűségem nem fog hozzá hasonlítani soha, — esküszöm!

Ismét végig nyult a fűben, a fatörzsön ülő leány lábainál és szerelmesen, vágyón nézett a szeméibe. Bajuszkáján még mindig ott ült a kis virágpehely és a fiatal leány természetes mozdulattal nyult utána kezével, hogy eltávolítsa, de megjárta, mert a szép kis kéz kegyetlen rabságba esett és forró, tüzes csók-eső hullott rá.

— De Jani! . . . Ugyan Jani, hagyjon

már békét! Mit képzél! . . . — és a másik kezét neki feszítette a fiatal ember fejének, hogy eltolja magától, de az a másik kis kezét is rabságba ejtette és ugyanolyan bánásmódban részesítette.

— Jani, de Jani! . . . Rögtön megharagszom, ha nem ereszt! Haszontalan kölyök!

Jani egyszerre eleresztette a kezét és hosszan, szomorúan nézett rá.

— Tehát semmi, legkisebb hitelt sem ad iménti szavaimnak? Kétkedik szerelmemben, hűségemben? Azt a jogot sem engedi meg, hogy kezét csókolhassam?

A leány lesütötte szeméit és esuklóit nézte, melyeken piros sáv látszott az erős szorítástól. Kitérőleg felelt:

— Lássá, mit csinált! Fáj!

De a fiatal ember nem ügyelt kezeire. Szemét kutatta és sürgette a választ.

— Lássá, kedves barátom, — kezdte végre a leány lassu hangon — én nem akarom önt áztatni. Kedvelem önt, nem tagadom; de valahogy nem bízom a hűségében! Adjon határidőt, mondjuk egy évet, s ha jövőre ilyenkor sem változik elhatározása, irántam való hűsége, úgy másként felelek. Addig is maradunk jó barátok és ne említsük e tárgyat.

Felkelt helyéről, lerázta kötényéből a lánczvirág fehér pihéit és fejevesztett szárait. Egy ágon függő nagy virágos szalmakalapját bájos mozdulattal tette fel szőkefürtös

kodják s megvárja azt a milliost, a ki a pénzt hozza neki az első falanszter felállítására. A kommunizmus, mindenekelőtt azonban a katasztrófa-elmélet állította helyre s tartja fenn az összeköttetést szociáldemokrácia és anarkizmus közt; mert mikor ez az óhajtott felfordulás nem akart bekövetkezni, a bourgeois-gazdaság nem akart összeomlani, az anarkizmus fogott hozzá, hogy erőszakosan idézze azt elő, hogy sietesse.

Csak így képződött tulajdonképpen „a tett” anarkijája, melynek legeredményesebb hirdetője Bakunin Mihály volt. Jóllehet Marx a leghatározottabban ellenfele fordult Bakuninnak és az 1881. évi londoni szociálista kongresszus után mély szakadás mutatkozott szociálisták és anarkizmus között; de a német szociálistatörvény mégis megint egy Most-ot és Hasselmann-t teremtett, a német szociálistákban forradalmi, anarkista infiltrációt idézett elő. A végleges szakadás, melyet Bebel, Liebknecht és Vollmar már régen előkészítettek, ezért következett be csak most, a katasztrófa-elmélet legyőzése után. A német szociálisták ugyan teljesen anarkista mentes, mint az angol majdnem mindig az volt és mint a magyar — reméljük — mindig az marad.

Míg Spanyolországban, Franciaországban, Belgiumban és Olaszországban az a végzeteljes összefüggés jóformán még mindig nem lazult meg: a Barzelonában történtek, Ravachol, Caserio, Luccheni, Sipido s most legújabbán Bresci Gaetanó a rettenetes tanui ama állapotoknak, nálunk egyfelől a nemzeti jellem lényege, másfelől a

szabadelvű kormány szociális reformjai lehetlenné teszik ilyen összefüggés létrejöttét.

Egykor és most.

— augusztus 5.

Nem is olyan régen volt, a midőn még szerte az országban hallani lehetett, hogy egyik-másik gazda naiv önzéssel azt mondta: bár csak lenne már egy kis háboru, hadd lenne egy kis ára a búzáknak, meg zabnak.

Mert a magyar gazda sokszor ért gabona-drágaságot nemcsak a kontinensen kiütött háborúk, hanem még a háborus hírek alkalmával is. Egy-egy háborus hirre szerte rebbentek a gabonaügynökök rajai az országban s nagy hirtelenséggel üritgették ki a falusi magtárakat. Ebből az időből valók azok a gabonakereskedői hőstettek, a midőn egyik a másikat megelőzni igyekezve a jó piacon, még a különvont költségeit sem sajnálta. Az a gazda pedig, a kinek az ily mozgalmas időben teli volt a magtára, nagyon jól járt.

Az idők nagyot változtak. Most két óriási területen folyik nagy háboru, száz-ezreivel az európai országok katonáinak. A gabonapiacra mégis semmi nyoma az árjavulásnak. Pedig a mozgósított hadseregek most még többet fogyasztanak, mint egy-két évtized előtt. És ha a háborus színterének távolsága folytán nem is az európai gabonatermő területek a hadseregélemezés beszerzési forrásai, az kétségtelen, hogy a közelebb eső exotikus gabonatermelés készletei vannak lekötve a szóban levő ezélokra, tehát az európai termelés iránt nagyobbak kell lenni a keresletnek.

Az ily rendkívüli viszonyok, mint a most meglevők, vagy talán Kinában csak fejlődőben levők, a legélelkebben illusztrálják, hogy mily nagyot változtak két évtized alatt a gabonaforgalmi viszonyok.

Ami magát a gabonát illeti, annak ér-

tékesítésében azon területek járnak legelől, amelyeknél a forgalom erősen szervezve van, vagyis amelyek leggyorsabban és legolcsóbban képesek a gabonát a világforgalomba vetni. E tekintetben legelől Észak-Amerika jár, amelynek óriási elevátor-hálózatában sok száz millió métermázsza buza áll készen, hogy minden pillanatban a világnak arra a pontjára özönöljék, a hol kereslet és árjavulás mutatkozik. A legutóbbi években a nagy német birodalom, sőt Oroszország és Románia is megkezdte kiépíteni közraktári hálózatukat. A közraktárak egyenesen vasútra vagy hajóra öntik a búzát és rövid idő alatt rengeteg mennyiségeket képesek a világpiac bármely pontjára indítani. Ily körülmények között miésoda óriási fölfordulásnak kellene beállani a termelési és fogyasztási viszonyokban, hogy a gabonárákban enormis események, a normálissá lett nivótól jelentékeny eltérések forduljanak elő. Erre bizony kevés a tranzvái meg a kínai háboru s talán tíz olyan nagy háborut is el tudna látni a nyugati közraktári hálózat, a nélkül, hogy szükségáruk álljanak be. Vagyis olyan arányokat öltött ma már a gabonaforgalom berendezése, hogy a nagy mozgékonyt, a nagy versenyt egy-egy háboru a világpiacra alig képes ellensúlyozni.

De erősen megváltozott a hadseregek ellátásának módja is. A hadseregek béke idején is kevesebb nyers lisztet szükegelnek, mint egykor. A konzervgyárak rendszeres üzleti beszerzéseik körében képesek nagy tömegeket előállítani a liszt- és tészta-konzerveknek; gabonabevásárlásaik hosszabb időre szóló készletekkel és kötésekkal vannak intézve s legalább egy évre normális üzletük biztosítva van. Másrészt a hadsereg élemezésében sokkal nagyobb teret nyertek a huskonzervek, a kenyér és liszt rovására. A takarmányprések nagy távolságokról szállíthatóvá tették a száraz takarmányt. Mindezek a körülmények elejét veszik a hadsereg ellátásában előfordulható hirtelen zökkenéseknek, a melyek azután gyors és sürgős

fejére és így felkészülten megállott az előtte lehorgasztott fővel ülő fiatal ember előtt.

— Nos jöjjön, már megyünk.

Felemelte rá szomorú szeméit és hirtelen mozdulattal átkarolta a leányt.

— Édes! Ne sujtson ily kegyetlenül! Kin lesz az az egy esztendő is! Ne kételkedjen bennem! Szeretem, egyedül csak magát szeretem és hü leszek örökre!

A leány lefejtette az ölelő karokat, hátra lépett és gyors mozdulattal letépte egy lánévirágot, az ifju szeme közé fujta.

— Czáfolja meg! — kiáltotta és felkapva kék fodros karton ruháját, eltűnt a fák között.

*

Tél volt. Ott ült a tűz előtt a karosszékekben. Apró lábainak egyike egy kis számolyon nyugodott, míg a másik szipőjének sarkával ütenszerűleg verte a szőnyeget.

Szomorú, felleges ég szürkült be az ablakon és a hó, a föld fehér takarója, tompa világosságba vonta a plafont.

A leány ezeket a fehér árnyakat nézte a szoba tetején és csak dobolt tovább a szőnyegen. Ábrándozott. Egy szép juniusi délután jutott az eszébe, a mikor a sárga lánévirágok már öszülnek és aranysárga fejük lassanként átlátszó, bolyhos gömbbé változik, amelyeknek csak egy gyenge kis lehellet kell és... apró kis könnyű pelyhekként szétrepül, megsemmisül.

Igen, ilyenkor volt. Valaki ott feküdt a lábainál a fűben, a fehérfejű lánévirágok

között, a kinek a sűrű, barna haját ő teleteli fujta kis, fehér pihékkal, — mint most a hó az akáczfát, ott az ablak alatt...

Valaki beszélt neki szerelemről, örök hűségről, a kinek ő szemébe fujta a lánévirágot és kaczagva mondá: ime, ennyit ér a férfi-hűség!...

Valaki elszomorodott és átkarolta őt: úgy kérte, hogy ne legyen olyan kegyetlen; higgyen neki!...

A közelgő nyár forró lehellete már ott lengett körülük. Egy fülemüle dalolt valahol, — emlékszik, sötétkék volt az ég és gyönyörű zöld a rét, s a fa lombja. Minden olyan jó, olyan szép, olyan engedékeny volt, csak ő nem!...

Valakinek ő ismét a szemébe fujta a lánévirágot. „Egy év múlva!” — mondta neki kaczagva és elfutott onnét...

És azóta elmúlt egy év, még egy év, meg egy fél év — és ő nincs sehhol!

Igazat mondott a lánévirág! Az is olyan silány, olyan bámulandó, mint a férfi-hűség. Mindketőnek elég egy perc, egy gyöngye lehellet, hogy megsemmisüljön!... — Hitványság! — sóhajtott a leány és a másik kis lábát is felhuzta a számolyra. Tele lett a szeme könnyvel és levette a plafonról tekintetét, hogy a tűzbe mélyessze.

— Hitványság! Azt mondta, hogy soha sem volna képes kivülem más szeretni, hogy elviselhetlen lesz rá nézve az az egy esztendő, — s ime már a harmadik esztendő

is itt van, ő pedig nem jön, nem mutatkozik!... — tenyerébe rejti arczát és sir.

Belemélyed késő bánatába és nem veszi észre az ajtó nyílását.

Valaki jön be rajta; sűrű, barna a haja és magas a termete. A szeme szerelmesebb, a bajusza hosszabb, mint akkor, juniusban, a bolyhos lánévirágok idején.

Csendesen vesz egy széklet és leül mellé. A kandallóban magasan lobog a tűz s odakivül kidereng a halvány napsugár a szomorú fellegek megül.

Igy ülnek csendesen. Valaki nem szól, csak nézi, hogy szivárognak a leány ujjacskái közül a fényes köncseppek le a csipkés kötényre, melyben egykor a bolyhos szirmok és a fejevesztett lánévirágok heverték...

Valaki gondol valamit és leereszkedik a kis számolyszékre, melynek másik végében a két kis lábacskát húzódik és oda hajtja fejét a csipkés kötényre...

Mi lesz most?...

Semmi!

Csak egy halk, meglepett sikoly, aztán a barna fejet a csipkés kötényről két puha kar öleli fel...

Semmi hang, egyetlen szemrehányó szó sem hallatszik, de oda belül a leány kjjongva dobog szivecskéjében diadalmasan uíáltja egy hang:

— Hazudtak! a lánévirágok hazudtak!...

kereslettel, tehát terménydrágulással járnak. A buza-termő föld jövedelme és a háboruk intézői között nincs már meg az a közeli kapcsolat, a mi kis idővel ezelőtt megvolt. A béke-idők gazdasági berendezései nem engednek könnyen a háboruk bomlasztó hatásának sem.

Ez kétségtelen tény ma már. És a mi általános emberiségi szempontból jó, azt a gazda sem mondhatja magára csapásnak, mert hiszen az emberi művelt társadalom érdekközösségéből nem léphet ki s a gazda érdekkörét sem meríti ki teljesen a gabonaár.

De annál erősebben domborodik ki az előadottakból azon körülmény, hogy az okos gazda mind kevésbé számíthat rendkívüli körülményekre, a melyek terményeit hirtelen megdrágítják s ennélfogva gazdasági számítását, termelését csak a normális viszonyokra és pedig inkább kevesebbre számítva, mint vérmes reményekkel kell berendeznie. Ez ma a világ sorja, ehhez kell alkalmazkodni. Nehéz dolog, időbe és áldozatokba kerül, míg egy ország mezőgazdasági produktója teljesen átadomul a viszonyok követelése szerint, de mentől előbb tul kell rajta esnünk.

Anarkista merényletek.

A monzai merénylet emlékezetbe idézi most azokat a régebbi anarkista merényleteket, a melyek annak idején az egész világot megrémítették borzalmasságukkal.

Nehéz volna megállapítani, hányadik eset ez, hogy az anarkizmus hívei uralkodók, államférfiak és politikuskok életére törtek. 1883-ban a niederwaldi emlék leleplezése alkalmával két német anarkista nagyszabású dinamitmerényletet tervezett. Levegőbe akarták röpteni a leleplezésnél jelen volt német császárt, a trónörökösöt és az összes többi fejedelmi szemléelőket. A pokoli terv a gyújtószinór kialakítása következtében nem sikerült, de fölfedezték és tervelői halállal lakoltak.

Még mielőtt a két gonosztevő kivégzése (1885. február 7-én) megtörtént, egy anarkista megölte Rumpf rendőrtanácsost, ki a tervezett büntényt fölfedezte. Rumpf gyilkosa szintén közrekerült s elvette méltó büntetését.

Hogy az anarkista bünszövetkezet számai Angliába, sőt Amerikába is átnyultak, azt azok körülmény kétségtelenné tette; ezek közt az angol parlamenti épületben 1885 január 24-én, tehát a Rumpf megöletésével majdnem egyidejűleg végbement dinamitrobbanás, mely huszonegy embert sebesített meg.

A Németországban szorongatott anarkizmus ezután Svájcba és Franciaországba fészkelte be magát, a hol 1885-ben és 1886-ban nagyszabású anarkista-zavargások voltak, különösen Franciaországban félelmes alakban emelte föl fejét az anarkizmus.

Duval, ki az anarkista propaganda érdekében ölt és rabolt, bírái előtt határtalan vakmerőséggel hirdette nézeteit. Halálra ítélték, de nagyszámu elvtársai gyűlést tartottak, s rettentő bosszúval fenyegetődtek, ha kivégzik. Volt is sikere, mert Gróvy elnök nem merete aláírni a halálos ítéletet, hanem élethosszig tartó kényszermunkára változtatta.

A francia anarkisták erre még merészebbek lettek. Ismételve tömegesen látogatott nyilvános gyűléseket tartottak, melyek egyikében II. Sándor orosz ezár meggyilkoltatásának emlékünnepeit ülték meg s a gyilkosokat dicsőítették. 1892-ben Párisban a dinamitmerényletek egész sora történt. A rémület akkora volt, hogy oly bírák, kik az anarkisták elleni pörökben szerepeltek, Párisban nem kaptak lakást. E dinamitmerényleteknek, melyek sok emberáldozatot köve-

teltek, főtettese és rendezője Ravachol volt, de az esküdtszék annyira meg volt rémitve, hogy nem merete halálra ítélni.

Később egy régebben elkövetett rablógyilkosság sült ki rá. E miatt egy vidéki esküdtszék kimondta rá a halált. Elvtársai csakhamar véres bosszút állottak érte. Mivel egy pinezér volt ellene a főtanu, 1893 elején bombát dobtak abba a vendéglőbe, melyben alkalmazva volt. Sok ember megsebesült, többen meghaltak. Majd egy Vaillant nevű anarkista 1893 december 9-én a képviselőházban dobott le a karatról egy dinamitbombát. A bomba szerencsére a karzat párkányához ütődve, még a magasban felrobbant s bár sokakat megsebesített, de senkit sem ölt meg.

Most már egyre jobban hódított a tömeggyilkolás tana. 1894 elején az olasz kamara előtt robbantottak föl egy bombát, mely azonban csak néhány kisebb sebesülést okozott.

A Crispi olasz miniszterelnök ellen elkövetett merénylet sem sikerült, ellenben egy olasz anarkistának, Caserio-nak 1894 június 24-én sikerült leszurnia Carnot francia köztársasági elnököt. A következő áldozat Canovas del Castillo spanyol miniszterelnök volt, kit 1897 augusztus 8-án egy anarkista tőre ölt meg.

A genfi véres tett, mely Erzsébet magyar királyné nemes életét oltotta ki és Sipido merénylete a velszi herceg ellen, mely azonban sikertelen volt, még mindenkinek friss emlékezetében van.

A kisdíák és a nevelője.

— Kiszurta a tanítója szemét. —

Szeged, augusztus 6.

Sajnálatos esetet tárgyalnak néhány nap óta a városban. Egy uri családról esik szó, amelynek tulságosan temperamentumos kis fia nyomorékká tett egy fiatal embert, aki tanítani járt a házhoz. A nevelő megróttá valamiért a kis legénykét, aki erre valószínűleg szerencsétlen véletlenségből, amint a tollal hadonászott kiszurta a tanítója szemét. A fiatal nevelő egyszeribe elvesztette a látóképességét.

A szerencsétlen embert most odaadón ápolják az orvosok. A megrendült uri család mélyen fájlalja a szomorú esetet és költséget nem kimélve, mindent megtesz, hogy a fiatal tanítót valamiképen kárpótolja.

A szörnyű esetről tudósításunk a következő:

Egy uri családnál történt a szomorú eset. Amikor az iskolai tanév véget ért, a vagyonos szülők tanítót fogadtak fiuk mellé, aki az idén végezte a szegedi középiskola egyik alsó osztályát.

A fiatal tanító július hó első napjaiban köszöntött be először az uri házhoz. Azóta nap-nap után eljárt oda és sok vesződéssel oktatta a kis diákjait, akivel csak igen nehezen tudott boldogulni.

Néhány nappal ezelőtt az urfi elemében volt és megtagadta tanítójának az engedelmességét, aki erre szigorú hangon megróttá. A gyermek szertelenkedés közben, amint a tanítójával szembeszállt, a kezében levő tollal véletlenül kiszurta annak egyik szemét.

A nevelő borzasztó kiáltással esett össze a nagy fájdalomtól a szoba padozatán. A toll átjárta a szemét, amely kifutott.

A szülők rémulva értesültek az esetről. A cselédséget kergették orvosok után s a legodaadóbb ápolás alá vették a szegény kis nevelőt. Éjjel-nappal örködnek az ágya fölött és mindent megtennének, csak gyermekük tettét valamivel is jóvá tehetnék.

A fiatal nevelő állapota nagyon aggasztó. A toll, mely keresztüljárta a szemét, megsértette a másik szemet is.

HIREK.

— A közigazgatási jegyzői tanfolyam szervezése. Mint ismeretes, a belügyminiszter Debreczenben is állít fel egy közigazgatási jegyzői tanfolyamot. A tanfolyam szervezésével W e s z p r é m y Zoltán vármegyei főjegyző van megbízva. A tanfolyam felállítását illetőleg e hó 9-én a belügyminiszteriumban ankét lesz, melyre a miniszter Weszprémy Zoltán főjegyzőt is meghívta.

— Az állategészségügy és Debreczen. Megjött Debreczenbe és Hajdúvármegyébe a miniszter írása arról, hogy az állategészségügyet államosítják és a törvényjavaslat készen is van róla, amelyet egy kis füzetben meg is küldött a földművelésügyi miniszter a leirata mellett. A miniszter a magyar kir. állatorvosi szervezet életbeléptetését mindenütt az országban a helyi állategészségügyi és állattenyésztési viszonyok figyelembe vételével akarja eszközölni, miért is fölhívja a város s a megye hatóságát is: tegye megfontolás tárgyává, hogy a város területén hány állami állatorvosra volna szükség és miként volna az állatorvosok működési területe kijelölendő. Ezekről fölterjesztést kíván a miniszter.

— Román pénz Hajdúvármegyében. Alig mernők elhinni, ha szavahihető férfi nem bizonyítaná, hogy Hajdúvármegyében, tehát a tiszta magyarság által lakott helyen igen sokan vannak, kik az Albina és Transsylvania néven szereplő román pénzintézetekhez fordulnak kölcsönért, mivel onnan birtokbetáblázásra 4% os kölcsönt kapnak. Mint értesülünk, Szoboszlóról is sokan vannak, kik ez intézetekkel összeköttetésben állanak. E román pénzintézetekkel pedig politikai ezélokot ápol a románság és be akar furakodni a magyarságba. Jó lesz tehát ébren lenni a magyar népnek és nem hallgatni a csalogatásra. Hiszen ha olyan könnyen kidobó pénze lenne a két pénzintézetnek, nem adná odahaza az oláhnak és száznak 8%-ra. Világos ebből, hogy a román agitátorok aknamunkája ez is és csak sajnálni tudjuk az olyan magyar embert, a ki kölcsönért román pénzintézetekhez fordul, ahhoz a fogesattogató vad néphez, mely a magyart egy kanál vízben szeretné elveszteni. Mit szól ehhez a nagy szónok Polónyi, Szoboszló város ez idő szerinti képviselője?

— A 7. ik hadtest gyakorlatai. A 7. hadtest (melynek körébe a debreczeni helyőrség is tartozik) az idén két részben tartja gyakorlatait. A 17. gyalog hadosztály a 37., a debreczeni 39. és 33. gyalogezredek, valamint a 61. gyalogezrednek Temesvárott állomásozó 1-ső zászlóalja augusztus 27-ike és szeptember hó 3-ika közt Belényes környékén tartja zárógyakorlatait. A 34. sz. gyalog hadosztály a 29., 43., a 46. és a 101. sz. gyalogezredek a 23-ik honvéd gyalog hadosztálylyal együtt szeptember 4-től 7-ig tartja zárógyakorlatait a rékási járás területén és Lugos környékén. Az ezen hadosztályhoz tartozó csapatok szeptember 10-ike körül térnek vissza állomáshelyeikre. A 61. gyalogezred 1-ső zászlóalja és a 39. gyalogezred 3-ik zászlóalja augusztus 9-én vasuton hagyják el Temesvárt. A 7. huszárezred 1-3-ik százada, a 34-ik 4-6-ik százada a 17. gyaloghadosztálylyal együtt fog gyakorlatozni. A 7. hadtest tüzérezred négy ütege a 34-ik, 4-6-ik százada a 17. gyaloghadosztályhoz, a 21-ik hadosztálytüzérezred a 23. honvéd gyaloghadosztályhoz lesz besorozva. Radna-Lippán a tüzérségi lögyakorlatok szeptember 20-án érnek véget. A debreczeni 39. gyalogezred Melezer ezredes vezetésével szombaton reggel hagyta el városunkat.

— Izraeliták ünnepe. Szomorú gyásznap volt tegnap izraelita polgártársaink-

nak. Nehány ezer évvel ezelőtt e napon rombolták le a rómaiak a második jeruzsálemi templomot. E napon foglalták el a rómaiak Bethar városát, a zsidók utolsó menedékhelyét, mely alkalommal a zsidók közül több százezret le is mészároltak. Zsidó idősámítás szerint A v h ó k i l e n c z e d i k napjára esik a gyászos eseményeknek ez évfordulója s a hithű zsidóság kegyeletteljesen, a szomorú események fölötti mély gyászában adva kifejezést, emlékezik meg évről-évre e napról. A zsinagógákban gyászistentiszteletet tartanak. A hívek huszonnégy óráig böjtölnek, nem esznek, nem isznak semmit, sőt a vallásosabbak még a dohányzást is megvonják maguktól. Szóval: e napon tartózkodnak minden élvezetektől, mert így kívánja ezt a kegyelet.

— Szaboleska Mezőtúron. A mező-turi ev. ref. egyház lelkesi hivatala Lukács Dániel halálával megüresedett s új papválasztásra van szükség. A hívek Szaboleska Mihály temesvári lelkes, ismertnevű költőt is meghallgatják és valószínű, hogy őt fogják megválasztani.

— Debreczeni gyógyszerész sikere a párisi világkiállításon. A párisi világkiállítás ipari csoportja a kiállításnak egyik kimagasló részét képezi. Magyarország szintén képviselve van a kiállításon s meg lehet elégedve a kiállításával, mert méltó helyet foglal el a többi nemzetek között. Valmely iparág, mint más országoknál, nem válik ugyan ki, de a mit bemutat, az mind megüti azt a nivót, melyet a győztes nemzet tud elérni. A kiállításon részt vesz M i h a l o v i t s Jenő gyógyszerész is. Az „Egyetértés” július 21-iki számában terjedelmes ösmertető közleményt hoz a kiállításról s a négy gyógyszerész között, kiknek kiállításáról, mint legérdemesebbekről ír, ott szerepel M i h a l o v i t s Jenő kiállítása is, kiről első helyen emlékezik meg. Az említett megleghangú közlemény a következő:

A gyógyszerészek a vegyi ipar csoportjában kaptak elhelyezést. Magyarország nagyon jól van képviselve. Mindjárt a csoport elején látjuk M i h a l o v i t s Jenő debreczeni gyógyszerész kollektíváját, a mely különösen sok specialitásával tűnik fel. Chinin, vas, magnesia, gelatin-kapszulák egymásután következnek. Majd egy csomó Mihalovits-féle pilula anémia ellen. Chinai bor, Harmat-crème, különböző gyógyszerek stb. Szakemberek állítják, hogy e specialitások elsőrangúak és hatásuk mindenkor biztos és eredményes. A külföldi gyógyszerészek kiállítása sem mondható ily gazdagnak. Különböző külföldön sok a használhatatlan és szédélésre készült gyógyszer-speciálitás és így a magyar speciálitások még inkább nyernek értékkel.

Ugyancsak e közleményben ír ezikkiró a mezőgazdasági kiállítókról. Itt különös előismeréssel nyilatkozik Debreczeni város kiállításáról, majd pedig a következőket írja:

Debreczeni város valósgal remekel. Nagy kár, hogy még egy-két városunk nem követte példáját és nem állította ki gazdaságának eredményeit.

Örvendünk, hogy egy debreczeni gyógyszerész s Debreczeni városának kiállítása tetézést kelt s olyan előismerő sorokat provokál egy tekintélyes fővárosi lap hasábjain.

— Angyal az égből. Az általános tiszteltetnek örvendő Szedlák és Vámos-czég egyik beltagját, Vámos Károlyt lesújtó vesztés érte. Forrón szeretett Irénke nevű kis leánya hathónapos korában az angyalok

sorába költözött. Temetése ma délután volt. A vigasztalás Istene enyhítse szülei szívük fájdalmát.

— Királysértő urasági inas. Mózes Kircsi János volt urasági inast fogta el tegnap a rendőrség. A járőkelők előtt dicsőítőleg nyilatkozott a monzai királygyilkosságról, majd királyunkról s esaládjáról oly sértőleg nyilatkozott, hogy megbotránkoztak. A közelben álló rendőrt értesítették, ki a veszedelmes embert elfogta, azonban nagy ügygyel bajjal tudta csak bekisérni. A veszedelmes embert letartóztatták.

— Eszméletlen állapotban. Tegnap délelőtt a rendőrök a Csiesogónál egy napszamos embert találtak. A napszamos — kinek kilétét még nem tudták megállapítani — több sebből vérzett s eszméletlenül feküdt. Beszállították a kórházba, hol még ez ideig nem nyerte vissza eszméletét. Ugy látszik, támadásnak esett áldozatul. A rendőrség keresi a támadókat.

— Debreczeni leány sikere Kassán. Zalay Irma, városunk szülőtte, ki most végezte a szini akadémiát s aki a kassai színházhoz hosszabb vendégszereplésre szerződött, szombaton lépett fel a kassai színpadon először. Herezeg színművében „A dolovai nábob leánya”-ban Jób Vilma-t játszotta. A kassai lapok meglepéssel konstatálják, hogy Zalay Irma kezdő létére is szép sikert aratott, A „Felső Magyarország” pl. így ír:

„Mindenekelőtt konstatálnunk kell, hogy Kassán a drámai hősnő szerepkörének betöltésére kezdő színésznőnek vállalkozni — nehéz feladat. Mert e tekintetben nagyon el vagyunk kényeztetve. Hogy csak a közelmúltból beszéljünk, ezelőtt két évvel Balogh Etel, azóta pedig György Ilona töltötte be a szerepkört. Balogh Etel, aki visszavonult a színpadról — a vidék legelső drámai hősnője volt, György Ilona pedig, akinek beteg sége miatti távollétét igazán nehezen nélkülözzük, olyan erős művészi kvalitásokkal rendelkező kitűnő művésznő, akinek minden fellépéséhez nagy sikerek fűződtek. Nos hát, ezek után Zalay Irma kiasszonyoknak, aki elvégre is még egészen kezdő, nagy feladattal kellett megküzdenie.

A Jób Vilma szerepében lépett először a kassai közönség elé. És bár nagy sikert nem ért el, de annyit jó lélekkel konstatálhatunk, hogy fejlődésképes talentum. A Vilma szerepe olyan finom, az érzelmek oly gazdag árnyalata van meg ebben a szép szerepben, amit teljesen kifejezésre juttatni csak öntudatos művésznő képes. Természetes tehát, hogy Zalay kisasszonynak ez kevésbé sikerült. Az alakja elég megnyerő, az organuma kellemes, de vagy nem tudja alkalmazni a színházhoz, de mindenesetre tulajdonságok halkan beszélt. A játéka nincsen félszágóságok hiján, ami azonban csak a kezdő gyakorlatlanságának tudható be. De néhány szépen megjátszott jelenetéből úgy látjuk, hogy a kisasszonyban van tehetség, amit szépen ki lehet fejleszteni gondos tanulmány által. Hogy a Vilma nehéz szerepét értelmesen játszotta meg — ez már nagy érdem. Természetes azonban, hogy ebből a fellépéséből még nem alkothatunk végleges véleményt játékaról — miért is azt későbbre tartjuk fenn, a mikor több szerepben is megismerhetjük.”

— A lajbi. Beállít egy magyar a bűnügyi osztályhoz. Nagy várakozás után bekerül a fogalmazó elé, huzogatja a ruháját, tisztos illemtudással végigsimogatja bajuszát az ingu ujjával; s megszólal, előadva, hogy ellopták a lajbiját.

— Hát aztán mennyit ér a lajbi?

— Megér kérem még másfél forintot is.

— Kéri a tettes büntetését?

— Kéri az istennyila? Egy lajbi lde vagy oda. Csak tetszik tudni, tekintetes ur, iszonyu kíváncsi vagyok, ki vihette el.

— De azért nem lehet nyomozást indítani hogy maga kíváncsi.

— Hm, hm, — dűnyögi a magyar, — csak furcsa is ez a „bűnvágyi hévatal.”

— Tanítónőválasztás H.-Nánáson. A h. nánási ev. ref. egyháztanács ez évben hozott azon határozatához híven, hogy a leánytanítói állásokat, mind nőtanítóval töltsék be, a lemondás folytán megürült egy fiú- és leánytanítói állást, illetőleg két tanítónői állásra hirdetett pályázatot 1200 korona fizetéssel. A két tanítónő állásra beérkezett 31 pályázat, kik közül az iskolaszék, tekintettel a már gyakorlatot szerzett erőkre 1-ső helyen Csontos Margit tolesvai és Somlyai Sz. Vilma budapesti, 2-ik helyen Falábu Teréz szentesi, 3-ik helyen Tóth Margit nagyvárad, 4-ik helyen Varga Etelka sajószentvölgyi, 5-ik helyen Glodeák Vilma veszprémi tanítókat ajánlta az egyháztanácsnak, kik közül Csontos Margit és Somlyai Sz. Vilma tanítóok lettek egyhangulag megválasztva.

— Kellemesen lepte meg Kis Adolf kávé az ő EMKE kávéházával a főtéren a debreczeni úri közönséget; hogy ez így van, bizonyítja az a nagyszámu előkelő közönség, mely már is állandó találkozó helyül választotta ezt a minden igénynek megfelelő kellemes helyiséget.

— Leégett terméssépületek. Oláh Miklós h.-szoboszlói városi tanácsnok tanuján szombaton tűz volt. A tűz elhamvasztotta a gazdasági épületeket, felszereléseket, a termést s a takarmányt. A tűz vigyázatlanságból keletkezett, az épületek s a termés biztosítva volt.

— Eljegyzés. Faragó András, Arany-János-utca 44. sz. lakos, polgártársunk kedves s művelt leányát, M a r i s k á t, f. hó 4-én jegyezte el Farkas György h.-bőszörményi törekvő kereskedő.

— Petőfi-ünnepély Kászonfűrdőn. Szépen sikerült ünnepélyt tartott az ott időző fürdőközönség Petőfi Sándor lánglelkű költőnk és hazánk nagy fia halálának 51-ik évfordulója alkalmából. Az ünnepélyt fényes istentisztelet előzte meg, melyet a szép fenyves erdő sűrű lombjai közé ékelte sátorban dr. Ujfalussy József apátkanonok ezelebrált ott fürdőző róm. kath. lelkes segédkezése mellett. Istentisztelet után nagy lelkesedéssel énekelte a „Hymnus”-t az ünnepelő közönség, a minek elhangzása után dr. Szilveszter Ferencz theológiai tanár egy szép elragadó beszédben méltatta a nagy hazafi hervadhatatlan érdemeit; azután Balogh Mariska kisasszony tanítóképezdei növendék (Debreczenből) meghatóan szavalta el Petőfiné „Ledőlt szobor” ezimű költeményét. Szavaltat után szép, kellemes hangon énekeltek: Kiss Irénke tanítóképezdei növendék és Czirják Zuzsika k. a. népdalokat; majd Kiss Győző tanuló meglepő ügyesen szavalta el a „Talpra Magyar”-t; végül az ünnepelő közönség Petőfiné több népdalát és a „Szózat”-ot elénekelve, a Rákóczy-induló hangja, mellett vonult a közébdre, a hol szébbnél-szebb pohárköszöntőkben emlékeztek meg a nagy hazafi és lánglelkű költő érdemeiről, minek központját képezte dr. Ujfalussy József apátkanonok Petőfiről a Petőfi serleg kiürítésekor elmondott nagyhatású emlékbeszéde, mely az ünnepelő közönséget csakugyan szépen magával ragadta. Közébd után táncz volt, hol a fiatalság is buzgón kitett magáért.

— Elzúllott albiró. A nagyhirű munkácsi volt ev. ref. papnak, Literáty Jánosnak volt a fia Literáty Béla, aki iskoláit elvégezvén, előbb Kassán, majd M.-Szigeten volt törvényszéki jegyző, később pedig Nagy-Becskerekre került kir. járásbírói albirónak. A csinos megjelenésű, tehatséges ifju kedvelt volt a társaságokban és szép jövőt jósoltak neki. Meg is nősült később, de a szesz italok iránti szonvedélye miatt csakhamar ellenkezésbe jött fensőbb hatóságával.

Allását el kellett hagynia, felesége is elvált tőle. Azóta városról-városra, faluról-falura ment s jó ismerősei részvételéből tartotta fenn magát. Annaira elzúllott, hogy végre korecsmákban, csavargók társaságában mulatott. E hó 2-án szülővárosában Munkácsen végre eljött érte a megmentő halál. Egyszerű fakoporsóban tették le örök nyugalma helyére. A szerencsétlen negyven évet élt.

Zsidónak maradt keresztény.
Különös eset foglalkoztatja most a szegedi anyakönyvvezetői hivatalt. Egy fiatal, esimes leány, Nagel Margit esete ez, mely különös annál fogva, hogy dacára annak, hogy Nagel Margit már vagy hat éve kikeresztelkedett, mégis zsidónak maradt a törvény értelmében. A főbökkenő pedig az, hogy Nagel Margit most férjhez menni készül egy olyan uriemberhez, aki azt hiszi róla, hogy nem zsidó. Nagel Margit, midőn kikeresztelkedett hat évvel ezelőtt, még nem volt 18 éves teljesen s így vallását nem hagyhatta el. Szülei később tértek át a zsidó hitről a katolikus vallásra, de ez sem vontta maga után Margit, illetve a zsidó anyakönyv szerint Stefánia leányuk vallásváltozását a törvény szerint, mivel hét éven túli korban volt. Most már úgy áll a dolog, hogy a keresztény szülők dacára s kikeresztelkedése ellenére is, a menyasszonyjelölt zsidó s újból át kell térnie a katolikus vallásra, ha zsidónak nem akar maradni.

Mükedvelő előadást rendezett tegnap este a Margit-fürdő termében egy ifjabból alakult mükedvelő-csoport a népkönyha javára. Szinre került Szigeti József népsziműve: „Viola”, melyet a szereplők nem is remélt praecizitással játszottak meg. Különösen kitűnt a szereplők közül ifj. Varga Lajos, ki Peti cigány rokonszenves alakját a mükedvelő nívaut messze fölülmuló módon alakította. Volt is taps és kihívás bőven, a melyből kijutott még Madai Gyula, Majoros, Kiss Laczi, Péntek Erzsike, Szathmári Irma, Kóki Eszti, Éles Anna és Kovács Gábornak is. Az előadást, melyet Nagy József színész ügyesen rendezett, táncz követte.

Gyanus halál. Csengerben — mint lapunknak írják — kolerára valló gyanus tünetek között halt meg Kiss Lajos odaváló körmives. Előtte való nap még munkában volt, estefelé rosszul lett s másnap meghalt. Az esetet mind a két helybeli orvos gyanusnak találta s az óvintézkedések szigorú betartására figyelmeztették a községi hatóságot. Hanem, hogy mi megy Csengerben, oda illik a legsötétebb Afrikába: a lakást dezinficiáló szereket a tb. főorvos ur a gyógytárban a község hitelére rendelte s az előjáróság a recept láttaozását megtagadta. Még ha vagyonnal rendelkezik is a család, a községi közegészség érdekében magának az előjáróságnak kellene az ilyen esetekben éber figyelemmel lenni s a kis baj korai elnyomása által meggátolni a nagyobb bekövetkezését, mert „félai szükséges, csak megijedni nem kell!” Aztán meg mire való a községi közegészségügyi alap?

A hol lopni szabad! Igen, ez is Csengerben megyen csak! A minap megfogta a mezei őrt a tolvajt s a bíróhoz kísérte, ki elbocsátotta, mert — mint mondta — „rossz hírben álló ember s félek, hogy felgyújt! — nem büntethetem.” Hát akkor miért fogadták be esordásnak „a rossz hírű” embert, ha előre tudták s ismerték?! Tehát fel tolvajok, jöjjetek Csengerbe, itt szabad a lopás, mert ha megfognak is, nem büntetnek — a bíró ur fél!

Kovács Zsófia h.-szoboszlói 16 éves leány — mig szülei a városban voltak — felakasztotta magát. A szerencsétlen leány régebben elmebajos volt.

Kefegyári munkások mulatsága. Falk Ármin és Társa kefegyárának munkásai s munkásnői szombat este a „Dobospavillon”-ban sikerült táncmulatságot rendeztek. Az egyes tánczok közötti szünet

alatt több szavalat is volt. A mulatság Veress Tóni zenekarának pompás s kitűnő zenéje mellett a legkedélyesebb hangulatban reggelig tartott.

Markus Jenő „Dréher-sör-csarnoká”-ban naponta nagy választékban kapható **zónavillásreggeli.** Különlegességek: **Korona-sör, a la pilseni,** minden időben frissen csapolva. **Kellemes nyári kert.**

Tűz Csengerben. Tűz volt tegnap éjjel Csengerben; a Halom utczán gyult ki Riskó László istállója erről csakhamar lángborult a Markovics Mór most épített új bérháza, istállója és kocsi-színje. Hogy a tűz tovább nem terjedt, a csendes időnek s nem a mentésnek köszönhető, mert a háromezer lelket számláló nagyközségnek tűzoltósága még ma sincs, mert ennek a szervezésében is nem úgy járunk el, mint másutt; — mi templomot s tornyot akarunk építeni s a gombfétellel kezdjük: nálunk uniformis aranygalléros zubbony s sapka nélkül tűzoltóságot szervezni — a mi felfogásunk szerint — nem lehet, holott igazán megvallva, még a tűzoltószerek beszerzésére sincs se pénzünk, se postzónk.

Az asztalos mükedvelő ifjuság által folyó hó 4-én tartott előadás alkalmával felülfizettek a következők: Lamberger és Tsa 20, Szabó István 10, Vojta Géza 9, Kovács Imre 7, Kovács Béla 6, Wibirál János 6, Kohn Emil 4, Csontos József 4, ifj. Bálint József 2, Bálint Imre 2, Bartha Károly 2, Hornyák Endréné 2, Király János 2, Bodnár Sándor 4 korona, Ungár J. 40, Szabó Albertné 40, Schaff János 40 fillér. A szíves felülfizetőknek ez uton mond hálás köszönetet a mükedvelő asztalos ifjuság rendező bizottsága.

A ki olcsón akar venni bőrből pénz, szivar- és dohánytárczát, sakk, domínó, sétabot, valódi ezüst és ébenfából dohányzó készleteket, esernyőt önműködő zárral, valamint mindennemű dohányzó eszközöket, — tajtékipák, szípkák, száraz rendkívül nagy választékban kaphatók **Schwartz Dániel** dohányzó-eszköz különlegességi üzletében a Bika alatt.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

A belga király eltűnése.

Budapest, aug. 6. Ostendében a belga király kihajózott s három napig semmi hírt nem vettek felőle. Óriási izgalom támadt a fürdőben. A miniszterek odaérkeztek és tanácskoztak a teendőik felől. Végre három nap mulva megérkezett a király, kit a vihar gátolt a visszatérésben.

A párisi sajtó-kongresszus.

Páris, augusztus 6. A párisi sajtó-kongresszus meglátogatta a magyar kongresszust, hol igen nagy tetszéssel fogadták.

Elrabolt gyermek.

Budapest, aug. 6. Szilágyi Katalin cseléd a szülészeti klinikáról jött ki gyermekével karján, mikor hirtelen egy uriasan öltözött nő csatlakozott hozzá, aki dicsérni kezdte gyermekét, majd arra kérte, hogy adja oda neki örökbe a gyermeket, mert férjét azzal ámitja, hogy áldott állapotban van. A cseléd nem adta gyermekét oda. Erre a nő hirtelen elkapta tőle a gyermeket, felugrott a villamosra és eltűnt. A rendőrség nyomozza.

A kínai forradalom

Sanghai, aug. 6. A szövetséges seregek mindaddig vesztegelnek, mig segítséget nem kapnak.

Uti levelek párisi utamból.

III.

A wolfsthalai káplán.

Ha eredeti szándékom mellett maradhatnék, úgy bizonyára vagy a bécsi, vagy a müncheni képtárakról, vagy pedig a nagy multu eleven forgalmu, sok közintézetekkel, fényes műnsterekkel bíró pémetországi városokról írnék, de hát egyrészt tanulmányok irására az akaraton kívül idő és nyugalom is szükséges, másrészt több megfigyelés és gondosabb feldolgozás. Mindez pedig ilyen alkalommal, midőn „per pedes apostolorum” vándorolunk egyik helyről a másikra s naponkint 45—60 kilométert is kell tennünk változó időben s hányódnunk, vetődünk sokféle viszontagságok között, választékosan írni nem igen lehetséges. Meg az igazat megvallva, magam is belefáradtam mára a képtárak, muzeumok, városok szemlélődésébe s hajlandóbb vagyok ezuttal élményeinkből feltárni egy-egy epizódot. Különösen ezek fűszerezték gyaloglás közben a társalgást s ezek szolgáltatnak bő anyagot a tereferére.

Magyarországon átutazva, minden esténk többé-kevésbé élvezetes és emlékezetes volt, amennyiben, ha nem is fogadtak mindenütt tárt karokkal és rogyásig telt asztalokkal, meg se lyem paplanos ágyakkal, de vagy kevés pénzért, vagy csupán szívességből eléggé jó ellátásban volt részünk. Sajnos, keserűbb tapasztalatokat szereztünk Ausztriában. Az igaz, hogy nem is kerestük a társaságot, mivel többnyire egész éjszakán keresztül serényen gyalogoltunk, a nappal legnagyobb részét pedig átaludtuk. Olyan denevér-élet volt biz az, de hát más képen soha sem jutuánk el célunkhoz, Párisba.

Ha rossz volt az idő, ami tényleg, mig Ausztrián át gyalogoltunk, legnagyobb részben szeles, esős, ködös változataiban rémitgetett, akkor kénytelen, de nem örömet fogadóknak kellett vesztegelnünk, a minek káros hatását leginkább tárczáink érezte meg, a mennyiben a lelketlen fogadósok mindogyre erőt vágtak rajta. Drágán kellett megfizetni a szállást, s azokat az épea nem valami izletes ételporcziókat, a melyeket farkasmódra éhesen, mégis csak elfogyasztottunk. Nem mondok újat azzal, hogy a diák embernek épen nem telik kedve a fizetésben, plane mikor a kilométerek ezre áll még előtte!

Ezek előrebocsátása után természetesen fogja találni bárki is, hogy jólesett az a szívesség, az a barátságos fogadtatás, a melyben Ausztriában, mindjárt a határ átlépése után, részesültünk.

Késő este, 10 óra után volt, midőn jól kifáradva Wolfsthal községbe érkeztünk. A napi fáradoalmak után már rég pihent az egész falu lakossága. Fürge szemmel tekintgettünk jobbra-balra, de csak nem bukkant elő az ébrőlétet jelentő világosság. Egyszer aztán tekintetünk egy fényesen világló ablakra esett.

Menten oda tartottunk s a mint sötétben kifundáltuk, egy falusi korecsmára találtunk. Mert ajtó és kapu zárva volt, az utczára nyíló ajtón keményen zörgöttünk mindaddig, mig elő nem csorzogott a herr Wirth, ki némi vallatás és morgás közben beengedett a közönséges ivó szobába. A szomszéd extra Zimmerből pohárcsengés és élénk hangok keltették fel figyelmünket s kevés tanakodás után, minden meghívás nélkül betoppantunk. A mint álléptük a küszöböt, hangos hahotában törték ki a mulatózók, kik a terem egyik sarkában álló és sörkancsókkal megrakott asztal körül ültek. Az egyik alak, a mint már külseje és fiatalsága is elárulta, egy vig káplán volt, a másik kettőről

később tudtuk meg, hogy egyik tanító, a másik kereskedő.

A hangos nevetést komikus és váratlan megjelenésünk idézte elő. Nem törődve a jó hangulatban levő társasággal, egy félreeső asztal körül telepedtünk meg s vallatóra fogtuk a svábot, hogy mit adhatna ennivalót, nem felejtkezvén meg az ár felől is mindjárt tisztába jönni. Tojással kínált a Wirth, de oly nagy árt szabott a porcióknak, hogy azonnal elmúlt az étvágyunk, mire vezérünk olyan hangos és magyarral vegyes német észrevételt tett, hogy káromkodásnak is beillett volna a korecsmáros jobbnak látta elpárologni.

Méltó felháborodásunk felkeltette a mulatózó asztaltársaság figyelmét is, mert a káplán hozzánk sietett s beszédbe állt velünk. Annak aztán jól-rosszul előadtuk, hogy mi járatban vagyunk s mi okozta meghotránkozásunkat, a min aztán ő jót kaczagott.

A mint a következmények mutatták, a derék káplán jóvá akarta tenni a korecsmáros zsebvágó fellépését s menten a legszívélyesebben asztalukhoz vezette s mind hármunk részére jó nagy kriglikben sört rendelt. Fáradtak is, meg szomjasak is lévén, persze hogy mohón kiittuk az első kriglit, mire újabb és újabb töltés következett. Már az első pohár után megoldódott a mi száraz nyelvünk is s élénk beszélgetésbe elegyedtünk. Érdekes lett volna, ha egy phonograph vagy gyorsíró megörökítette volna beszélgetésünket, a mely csakhamar dikezióba csapott át. A hol felmondta a német a szolgálatot, átcsaptunk a latinba, sőt kisegítőnek a magyar is bevált.

Kevés idő múlva már elfelejtettük a fáradságot, el a kellemetlenséget s olyan hangulatba estünk, mint asztaltársaink, kik már este kezdtek a hangolást. A kis pap majd kipukkant nevetésben, midőn valamelyikünk szólott. Majd leczkéztetni kezdett a német nyelvből s végre is belátta, hogy mi értjük, fordítani pompásan tudunk, csak a beszéd az, a mi nehezen megy. Hajtogatta is, hogy „Uebung macht den Meister.“

A nagy potrohu kereskedő, jóllehet nem sokat értett a mi vitatkozásunkból, egyre nevetett s két kézzel markolta meg potrohát, hogy el ne dőljön. A tanító csak olykor-olykor tett megjegyzéseket s ekkor is, mert a tisztelendő vitte a szót, mit Etschuldigung, de annál szorgalmasabban ivott, amit nagyon természetesen találtunk, mikor megtudtuk, hogy egyben kántor is. Mikor már túl voltunk az ismerkedésen, az asztalhoz telepedett a mogorva korecsmáros is, ki váltig hajtogatta, hogy „Allemahl, kruzifix diese ungar sind Fidele kampf.“

Mikor már tudja Isten hanyadik krigli járta, a „római ut“ került szőnyegre, a mi kis papunk már ekkor tombolt, hogy debreczeni református diákok is zárandokolnak Rómába. Álmélkodva hallgatta, hogy „vezérünk“ mit látott, hogyan utazott Debreczenből 8 forinttal Rómába s egyre tapsolt örömben. De már ekkor észrevéven, hogy az árpát nem igen schmakkol, bort hozott s tele töltvén poharunkat, emigyén ajánlotta: „Wein auf Bier, dass rath ich dir.“

Most már csakugyan megeredtek a pohárköszöntők, egymásután ürültek a poharak, majd a mi, majd a kis pap egészségére, párisi utunk szerencsés kimenetelére. Ekkor már a kis pap csakugyan elemében volt, rágyújtott egy latin nótára, melynek refrain-ja így szól: „Post multa saecula, pocula nulla.“ Mi meg rázendítettünk szép magyar nótáinkra, melyek végeztével ismét és újra ittunk, de már most „ad amicitiam Hungarorum Germanorumque.“

Mesze éjfel után járt az idő, mikor felkelőben volt a társaság s az utolsó, legutolsó poharakra került a sor, közbe-közbe szervusz, vivant Hungari, noch eins, ad amicitiam Hungarorum Germanorumque“ stb.

Mielőtt azonban elváltunk volna, a kis pap igazolványunkra beírta nevét. Wilhelm Tietl-nek

írvják a derék Macconásunkat, kívül pár órát igen kellemesen töltöttünk s ki a körülmények szerint jól megvendégelt.

Mi is felballagtunk szobánkba, de még soká traktáltuk az esetet, mig nem az álom teljesen elnyomott.

Annyira élénk és kedves emlékezetemben maradt a kis pappal töltött éjszaka, hogy most, midőn e sorokkal felelevenitem a dolgot, fülemben egyre cseng kedvenc nótája. . . . post multa saecula, pocula nulla.“

Székely Árpád.

KÖZGAZDASÁG.

Az aratás eredménye.

(A földművelésügyi miniszterium jelentése.)

Julius hó utolsó harmadában tikkasztó hőség és szárazság uralkodott, melyet csak a hó utolsó napjaiban váltott fel hűvösebb esős idő s ez részben felfrissítette a már már fonyadni kezdő kapás növényeket. A szárazság — ámbár az aratási és cséplési munkálatoknak kedvezett, — de másrészt a rekkenő hőség sok kárt okozott. Az összes kalászos termények ugyyszólván az egész országban szenvedtek tőle, elannyira, hogy ugy a buza, valamint a rozs, árpa és zab is számos vidéken észrevehetően kedvezőtlenebből fizetett. Julius hó végén főleg a felvidéken és az erdélyi részeken folyt az aratás, tehát ott, a hol elég jó minőségre és kielégítő mennyiségre is számítottak; ámde ezeken a vidékeken is, sajnos, nagyobbára csalódás érte a gazdákat s ennek folytán általában az egész ország termés-kilátása is csökkent.

Ezt a csökkenést a gazdasági tudósítók jelentései szerint főként a rekkenő hőség és az azt megelőző viharos időjárás, továbbá eső és jégeső idézték elő.

Általában a gazdasági tudósítók eddigi jelentéseiből az vehető ki, hogy az idei gabonatermés várakozáson alul maradt.

Az őszi és tavaszi buza. A gazdasági tudósítók közül többen ismét panaszkodnak a termés eredmények silánysága miatt, sőt sok helyről erős mértékű csalódásról adnak számot, a már említett kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt, az okból — bár a termést viszont több helyen elég jónak, sőt határozottan jónak is jelzik, ennek ellenére a termés átlag egészben véve még ismét csökkent, jó formán az országnak minden vidékén. A csökkenés 270.000 métermázsára tehető.

A remélhető összes termés, feltéve, hogy a bevetett terület tényleg 5515.000 kataszteri holdra terjed — mintegy 36'58 millió métermázsára becsülhető. A múlt évben termett 3845 millió métermázsára és így az idei termés mennyiségre közel 2 millió métermázsával lesz kisebb és minőségre nézve is legalább 15—20 százalékkal lesz gyengébb, mint az 1899-iki termés volt.

A rozs termés-eredmények körül is több helyen sok csalódás érte a gazdákat, nemcsak minőségileg, hanem mennyiségileg is. Hőség, vihar, eső és jégeső jelentékeny kárt okozott az egész országban. Néhol a kevésbé károsodott rozs vetések között van elég sok szép és jó minőségű mag és ezeken a helyeken a mennyiség is kielégítő.

Átlag azonban az összes rozstermés csak gyenge közepesnek mondható. Az egész ország termés-eredményét figyelembe véve, remélhető összesen körülbelül 10'33 millió métermázsára. Tavaly közel 12 millió métermázsára termett. A rozs termés is jóval kevesebb tehát, mint a múlt évi volt, még ha figyelmen kívül hagyjuk is azt a körülményt, hogy a learatott terület korántsem volt olyan nagy, mint a bevetett terület.

A tavaszi árpa termés-kilátások szintén nagyon sok helyen csökkentek. A hőség többnyire hirtelen megérlelte az árpát is és ennek folytán a minőség körül több helyen mutatkozik nagyarányú visszaesés. A tavaszi árpában a remélhető termés 11'27 millió métermázsára körül lesz. Tavaly 13'41 millió

métermázsára termett. Szemben a július 20-iki állapottal az árpa termés-kilátás, csökkenése mintegy 190.000 métermázsára. Az árpát a hegyi vidékeken még aratják, másutt azonban már cséplés folyik.

A zabban is sok kárt okozott a július havi tikkasztó hőség, de károsította azt ezenkívül még a vihar és itt-ott a jégeső is. Különösen a minőség miatt sok helyen nagyon panaszkodnak a gazdák és csak helyenként van jó és szép minőség, úgy hogy a terméshozadékot országos átlagban részben közép és részben gyenge közepesnek lehet jelezni. Remélhető termés mintegy 10'26 millió métermázsára termés várható. Tavaly 11'79 millió métermázsára zab termett.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, augusztus 6.

Piaci árak 50 kgr.-ként koronákban:	
Buza uj. veres minőség	77 6.70 — 6.80
" " " " " " " "	78 6.80 — 6.90
" " " " " " " "	79 6.90 — 7.00
" " " " " " " "	80 6.90 — 7.50
" sárga " " " " " "	78 6.70 — 6.80
" " " " " " " "	79 6.80 — 6.95
" " " " " " " "	80 6.90 — 7.00
Rozs uj " " " " " "	71/72 5.85 — 5.95
" " " " " " " "	72/74 5.90 — 5.90
Árpa " " " " " " " "	5. — 5.20
" (jobb) " " " " " "	5.50 — 5.60
Zab " " " " " " " "	4.80 — 6.90
Tengeri " " " " " " " "	6.00 — 6.10

KÜLÖNFÉLÉK.

* Egy új olasz gonosztevő banda. Itáliában, a brigantik hazájában egy új hatalmas gonosztevő szövetség került mostanában hurokra. Nápolyból írják, hogy Palmiban, Calabriában már két hét óta folyik egy hatalmas rablóbanda bünperének a főtárgyalása. Kevéssel elébb kétszáz tagja a bandának állott már a bíróság előtt, most pedig ismét 248 ember felett mondanak ítéletet. Ez utóbbiak között két asszony is van. A csendőrök és tanúk vallomásából azonban az tűnik ki, hogy ez az ötödfélszáz ember csak kis része a nagy gonosztevő szövetségnek. Ennek a titkos társulatnak rendkívüli érdekes, szigorú szabályai vannak, a melyek a tagokat két főcsoportra osztják. — Az első csoport, la maggiore az idősebbekből áll, ezek alkotják a tanácsot, a mely intézkedik és szétosztja a nyereséget. A másik, la piccola a tett embereiből áll. Ezeket az inasként szerződötetett ifjak közül avatják fel azzal, hogy egy köteg kártyát és egy kést ajándékoznak nekik. A piccola tagja csak valami hőstett után juthat a maggioreba. Ilyenkor vérpróbát is köteles az illető kiállani, vagyis egyik megölt áldozatának meleg vérért kell beszívni.

A társaságnak sok más érdekes ezermóniája is volt. A szabályok pontos betartására nagy gonddal ügyeltek. Aki hibázott, pénz- vagy egyéb büntetéssel sújtották. Akárhányat halálra is ítélték és a hóhért a tagok közül sorsolták ki. Ha valakin nem tudták pontosan végrehajtani az ítéletet, családja hetediziglen lakolt érte. A társaság garázdálkodásáról rettentő adatokat gyűjtött össze a bíróság, de sok nagy büntényről nincsen még tudomása, mert a lakosság még ma sem mer nyíltan fellépni a banda ellen és sok esetben nem tesz följelentést.

* Milyen messze van Kelet-Ázsia? A kínai események kapcsán aktuálissá lettek egyes tengerészeti adatok, melyek, azt hisszük, olvasóink előtt sem lesznek érdektelenek. A következő számok egyes ázsiai kikötőknek Londontól, Szeuzen át való távolságát mutatják, tengeri mértföldekben:

Alexandria	3,095
Bombay	6,330
Kalkutta	7,950
Kanton	10,468
Hong Kong	9,775
Peking (öböl)	11,925
Sanghai	10,543
Jokohama	11,345

Egy tengeri mérföld alatt elméletileg egy délkörpérezet értenek, a fok hatvanad részét, tehát 1852'01 métert. A legtöbb átlamban a tengeri mérföld hosszúságát kérekben 1852 méternek veszik. Tizedrészét, kérekben 185 métert, Németország és Ausztria-Magyarország tengerészei kábelnek nevezik. Az angol tengeri mérföld 1853 m. és neve admiralty knoe vagy nautical mille. Tengeri mérföld és csomó azonosak. Ha tehát azt írják, hogy egy hajó 13 csomónyi gyorsasággal halad óráukint, az azt teszi, hogy 13-szor 1852 méternyi, illetőleg huszonnégy kilométernyi utat tesz meg.

* **A kínai forradalom és a teaárak.**
Moszkva tudvalevőleg az európai teakereskedelem főemporiuma, miután például 1898-ban 35.280.000 font tea (egy orosz font: 409 gramm) került itt adózás (banderol) alá, Szent-Pétervárott 4.590.000 font és Odesszában 5.870.000 font és egész Oroszországban 64.737.500 font (1897-ben 59.549.000 font). A kínai forradalom mindenestre felszöktei majd a teaárakat, habár ezen ezikk fontos piacain, mint Moszkvában, Szent-Pétervárott, Nisni-Novgorodban és Odesszában eltérők a nézetek. Moszkvai kereskedők azt állítják, hogy nincs ok az áremelkedésre, mert a készletek Európában még elegendők és sok áru van utban is; az áremelkedés csak a ceyloni tea terjedését fokozná. Ellenben az odesszai kereskedők nem így gondolkoznak s már is felemelték a tea árát.

Julius vége felé megérkeznek Kínából az önkéntes flotta hajói, melyek még a kínai események előtt rakodtak meg nagymennyiségű teával.

Moszkvában a teaárakat még nem emelték fel.

RÖPPENTYÜK.

- * **Különös doleg.** Jogász: Micsoda, te előttem könyv van?
Másik. Apámat várom vidékről.
* **Az iskolában.** Tanító: Mondd meg Pista, melyik a legerősebb állat?
Pista: A csiga, mert a házat a hátán hordja.
* **A paradisosom.** Tanító: Te Pista, mondj csak, ki volt Éván kívül még a paradisosomban?
Pista: Egy légy, mikor édesanyám főzte.
* **Vizsgánál.** Tanár: Nos fiam, ki fedezte fel a nehézkedési törvényt?
Tanuló (szégyenkezve, halkán): Nem tom.
Tanár: Nem Nemtom-nak mondják azt fiam, hanem Nyuton.
* **Óvatos.** — Kisasszony, akar a feleségem lenni?
— Igen, Blau ur.
— Köszönöm. Most még két-három kisasszonyt megkérdezek, aztán fogok határozni.

REGÉNY.

A „Világ Szive“.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: **Krampera János.**

(Folytatás.)

58.

Már csak három fok volt hátra, hogy a játék meg legyen nyerve, de ugyanakkor eszmélete is tűnőben volt már. Szemei előtt sötétségbe borult minden, mégis kétségbeesett erőfeszítéssel öntudatának legalább egy részecskéjét visszatartotta. Lába a legfelső fokon volt, teste az akna szélén igyekezett már az egyensúlyt megtalálni, midőn lenyomva a vízestömlő sulyát, érezte, hogy rögtön hátra esik. Ekkor úgy tetszett előtte, hogy egy hang kiált hívóan utána, erre még egy erőfeszítést tett, vonagló testtel előre esuzott, mint a hogy a megsebzett kigyó szokott, aztán... sötétség borult agyára és szeme felé.

Mikor Maya eszméletere tért, úgy találta, hogy ott fekszik az akna szájának peremén, lába pedig még most is a mélység felett lóg. Rögtön eszébe jutott minden s ijedt sikoltással a földre vetve magát, esuzott odább. Azután meglehetősen küzködés-sel, mert még egészen el volt fulladva s úgy érzé, hogy tagjaiban nincs egy parányi erő sem, lábra állott, lehajolva felemelte vászon ruháját s a világosság felé tartott, mely a barlang bejáratát jelezte. Mihamar kijutott rajta s hálátelt kifejezéssel arcán roskadt a földre és magára ölté ruháit. Majd ujra fölemelkedett s kezében hozva a drága vizet, csendes léptekkel tanyahelyünk felé tartott.

Mialatt pedig mindezek történtek, én, Ignatio, szintén gondolatokba merültem. Eszembe jutott, hogy mikor összezuva feküdtem a szikla alatt, a sennor koczkára tette a saját életét, csak hogy megmenthesse az enyémet. Nem-e úgy illik, hogy ezt most én is megtegyem ő érte? Bizony, hogy igen. Viz nélkül biztosan meg fog halni, így hát bármily nagyon féltem is a cuevába való leszállástól, mégis csak meg kellend tennem. Ott hagytam a függő ágyat, hogy lady Mayát felkeressem, de sehol sem találtam. Hangosan kezdtem kiáltozni: Sennora! sennora! Hol van ön, sennora?

— Itt vagyok, — szólalt meg. — Mi az? Meghalt?

— Nem halt meg, — felelém, — de biztos vagyok, hogy meg fog halni, ha legkésőbb egy óra leforgása alatt vizet nem kap. Ezért hát én elhatároztam, hogy megkísérlem a cuevába való leszállást. Legyen oly jó és vigyázzon addig Stricklandra, a míg én visszatérek, ha pedig, a mi valószínű, nem térnék vissza többé, mondja el atyjának, hogy mi történt. A Tört Sziv talizmánját megtalálja az akna szájánál ruhám között. Kérem őt, vegye magához s magához szedvén a Sziv Városa kineiseinek egyrészét, utazzon vissza Mexikóba s folytassa a nagy munkát, melybe én belekezdettem, s melyről már szóltam neki. Isten önnel, sennora!

— Megállj, Ignatio, — szolt Maya — nincs rá szükség, hogy leszálljal a cuevába.

— Miért, lady? En ugyan szeretném, ha elmulna tőlem ez a feladat, de ha egyszer élet és halál függ tőle!

— Igen, — felelé és épen mivel élet és halál függ tőle, don Ignatio, én már le-másztam abba a földalatti helybe és... itt van a viz. Ezzel összeesett és elterült a földön.

Nem válaszoltam semmit. Sokkal jobban meg voltam lepetve s az igazat megvallva, meg is szégyenülve, semmint egy szót is tudtam volna szólani. Felemelve Mayanak élettelen testét, egy a közelben osztingó függőágyba fektettem. Azután magamhoz vettem a vízestömlőt, egy poharat és barátomhoz futottam vele. Ekkorra már a sennor halálos mozdulatlanságban feküdt, csak épen hogy időről időre fel-fel hördült. Kinyitva a tömlő száját, tele töltöttem belőle egy poharat, meglocsoltam homlokát s megnedvesítettem kiszáradt ajkait. A viznek izére és érintésére egyszerre megváltozott a haldoklónak arca, a dermedtség eltűnt róla s szemei felnyitak.

— Ez viz, — mormolá — érzem, hogy az.

Ekkor meglátta a tele poharat s a viznek látása egyszerre erői öntött belé, úgy hogy kinyújtá karját s kikapván a poharat kezemből, három kortyra fenéig itta.

— Többet! — dadogá — többet adjon!

Egyelőre azonban nem adtam neki többet, bármily keservesen kért is, mikor pedig megint megengedtem neki, hogy igyék, nem volt szabad, csak szüresölve innia.

Egy órahosszat szüresölgetett így, míg szomjusága valamennyire lelohadt, beesett arca ujra megtelt s megtört szemébe visszatért a fény.

— Ez a viz megmentette az életemet, — suttogá. — Honnan került ide?

— Majd holnap elmondom, — felelém — most aludjon egyet, ha tud.
(Folyt. köv.)

INGATLANOK FORGALMA.

Tamás István és neje Erdei Zsuzsánna veszik a debreczeni 1085. sztkvben foglalt régi 3175. sorsz. házat Tóth Ferencz és társaitól 5800 koronáért.

Csikos András és neje Kecskés Sára veszik a Szepes-pusztai 7. sztkvben 11 $\frac{1}{2}$ nyilas tanyaföldet Balogh Miklóstól 40000 koronáért.

Kerékgyártó István és neje Gebei Sára veszik a debreczeni 3586. sztkvben 4383. hrsz. foglalt 321 négyszögöl vénkerti szőlőt Elek Lajos és neje Kis Margittól 1300 koronáért.

Kis József veszi a debreczeni 5096. sztkvben 3727/4. hrsz. foglalt 95 négyszögöl csapó-kerti szőlőt Ujvárosi Sándor és neje Nagy Erzsébettől 1360 koronáért.

Pongor Julianna veszi a debreczeni 5049. sztkvben 4390/a. hrsz. foglalt 569 négyszögöl vénkerti szőlőt Kerékgyártó Józseftől 1520 koronáért.

Gál Gusztáv veszi a debreczeni 1510. sztkvben foglalt régi 3594. sorsz. házat Kun József és neje Nagy Rózától 12000 koronáért.

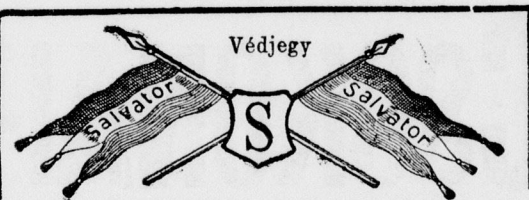
Kun József és neje Nagy Róza veszik a debreczeni 1589. sztkvben foglalt régi 1001. sorsz. házat Gál Gusztávától 15600 koronáért.

Gombos István veszi a debreczeni 1154. sztkvben foglalt régi 2950. sorsz. ház felét Gombos Gergelytől 1000 koronáért.

Varró Sándor és neje Lakner Katalin veszik a debreczeni 3120. sztkvben 5476. hrsz. foglalt 1152 négyszögöl boldogfalvi kerti szőlőt Vida Istvánné Kovács Juliannától 1800 koronáért.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

**Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,**

a Lithion-forrás

Salvator

kitünő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyviz és dietetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és veseizgatási tünetényekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás Igazgatósa Eperjesen.

EBESEN

egy 70 holdas

tanya

gazdasági épületekkel

eladó.

Értekezhetni:

Verbőczy-utca 10. sz. alatt.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kir. közjegyzőhelyettes ezennel közhírré teszi, hogy a Szilágyi Imre ügyvéd által képviselt Takaré- és Hitelintézet Részvénytársaságnál Józsa Janka debreczeni lakos által elzálogosított két darab, 501. és 504. számú debreczeni első takarékpénztári részvény, a jövő évtől kezdve esedékes szelvényeivel együtt a debreczeni Takaré- és Hitelintézet 7300 korona tőke és járuléka kielégítése céljából az 1875. évi XXXVII. t.-cz. 306. §-a értelmében a Takaré- és Hitelintézet (Csapó-utca 4. szám) tanácstermében 1900. évi augusztus hó 11. napján délelőtt 11 órakor megtartandó nyilvános árverésen azonnali készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Debreczenben, 1900. évi augusztus hó 4.

Balogh Imre,

mint a debreczeni kir. közjegyzői kamara 811/1899. számú rendkívényével, Lesztán Adorján debreczeni kir. közjegyzőnek kirendelt állandó helyettese.

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

E rovatban az egyszeri beiktatás 10 szögig 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhető az apró hirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Szalmaözvegyiségem szabad óráit egy kellemes hölgy társaságban óhajtanám eltölteni. Ajánlatok „kis hamis” czímen a kiadóhivatalhoz küldendők. 33.

Csinosan berendezett szoba, kellemes udvarban azonnal kiadó. Péterfia-utca 25. 36.

Egy tanuló teljes ellátással azonnal felvétetik Pozsgay Vinceze fűszerüzletében Ujfehértón. 31.

Eladó egy hosszú, fiókos íróasztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonai-papírkereskedésben.

Fiatal segéd fűszerüzletünkbe keresetk. Deutsch Albert és Fia. 34.

Egy fekete ébenfa hintaszék eladó. Czim a kiadóhivatalban. 36.

Pincze, mely üveges borok beraktározására igen alkalmas, Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Mellékfoglalkozást bárminő írásbeli elvállalás d. u. 4 órától kezdve nemetül is tökéletesen tudó tisztviselő. Czime a kiadóhivatalban. 35.

Régi könyvek magyar, latin, német (tudományos művek), igen jutányos áron eladók. — Értekezhetni a Csokonai-nyomdában Morvay Zoltánnal.

Kiadó urilakás

Kossuth-utcán 26. sz. alatt, földszint az utcára 5 szoba, üveges előszoba és mellékhelyiségei azonnal bérbevehető. Szép udvar, jóvizű kut, mosóház.

Értekezhetni **Kardos László** Kossuth-utcai üzletében.

ELADÓ

juh- és szarvasmarha állomány.

Juhállomány

1. Öreg ürü 539 darab. 2. Anya 23 darab.

Sertésállomány

9 drb kan, 40 drb anya, 14 drb. miskarolt, 21 drb. ártány és 65 drb. 4 hónapos malacz.

Szarvasmarha állomány

52 drb jármosókör, 9 drb tehén, 2 drb magbika, 72 drb 3 éves tinó, 3 drb 2 éves tinó, 4 drb 2 éves üsző és 3 drb 1 éves tinó. És az összes gazdasági felszerelések, miután a gazdaság teljesen feloszlik.

Cserepesi gazdaság

Pusztá-Cserepes, u. p. Csogo.

Bardach Károly.

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSNET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkacserénkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészes kivitelű disz munkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, diszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nemi levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készíttük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: naplók, lejáratú jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos fizetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, diszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.